

det af lande, hvor der forekommer kulde om sommeren, og hvor den er ødelæggende om vinteren, som er den længste årstid. Følgelig er der få indbyggere i disse egne, og de er åndssvage.»

*C. G. Feilberg.*

**A World on the Move. A pictorial history of colonialism and nationalism in Asia and North Africa.** Djambatan, International Educational Publishing House, Amsterdam 1956. 24 × 30 cm. 264 s. D.Fl. 22,50.

I et antal korte og ikke meget dybtgående kapitler resumeres Asiens politiske, økonomiske, sociale og kulturelle udvikling i det 20. århundrede, men nok så vigtig som teksten er de 675 illustrationer, udvalgt med henblik på at vise de store omvæltninger, som dette århundrede har set ske blandt Asiens vældige bondebefolkninger, vel at mærke set med asiatiske øjne, og ikke, som man er vant til, med Europas øjne. Billedvalget er afgjort ikke foretaget for at tækkes europæere. Tendensen er tilsyneladende den fortrinsvis at vise de uheldige følger af Europas indblanding i Asiens affærer, og man overser i nogen grad, at forholdene f. eks. i Japan vel ofte har været mindst lige så ringe som i Syd-asien. Man synes også at glemme, at den moderne teknik og viden, som europæerne bragte med sig, har været medvirkende til at overvinde eller afbøde følgerne af de vanskeligheder, som man havde kæmpet forgæves imod i århundreder, bl. a. misvæksten, hungersnøden, oversvømmelserne og epidemierne.

*Viggo Hansen.*

**J. B. Das Gupta: Indo-Pakistan Relations 1947—1955.** Djambatan, Amsterdam 1958. 254 s. 15 × 22 cm. D.F.l. 18,50.

Det foreliggende værk er en disputats om delingen af Britisk Indien med en historisk redegørelse for baggrunden og en omfattende gennemgang af de mange vanskeligheder, der opstod ved dannelsen af India og Pakistan. Her findes en strengt kronologisk behandling af hovedtemaerne i denne endnu uafsluttede strid, hvor de vigtigste emner er Hyderabad, Kashmir, kanalvandet til kunstvandingen i Punjab og endelig det altovervejende menneskelige problem med de 15–20 mill. flygtninge. For den, der interesserer sig for dette kapitel af verdenshistorien, er der her en rig kilde at øse af, og til hvert afsnit slutter sig en omfattende henvisningsliste med tilsammen ca. syv hundrede angivelser.

*Kr. M. Jensen.*

**Nafis Ahmad: An economic geography of East Pakistan.** Oxford University Press. London 1958. 361 s. 20 × 25 cm. Pris 50 sh.

Man kan næppe tænke sig et bedre område til en geografisk behandling end Østpakistan, selv om landet ved første øjekast kan synes temmelig ensartet. Der er her samlet et væld af udpræget geografiske problemstillinger – af såvel fysisk- som kulturgeografisk art. I dag er landets økonomi udelukkende baseret på landbruget, og med den ringe brug af gødningsstoffer er produktionen helt afhængig af naturforholdene.

Bogen behandler mange af disse problemer og deres årsagsforhold. I indledningen kommer forfatteren ind på alle de vanskeligheder, der knytter sig til flodlejernes ændringer. Mod vest og nord mindskes vandføringen i floderne, og der sker en gradvis forskydning af de større lejer mod øst, hvilket forårsager ændrede dyrkningsmuligheder og store folkeflytninger. De mest interessante afsnit behandler erhvervslivets skiftende struktur fra en balancerende landbrugsøkonomi i harmonisk samarbejde med en betydelig hjemmeindustri (tekstil) indtil begyndelsen af 19. årh., denne harmonis nedbrydning på grund af maskinprodukternes udkonkurreren af håndarbejderne og endelig Østpakiastans gradvise overgang til udelukkende at blive et råstofproducerende land. Det var store omvæltninger, der dengang fandt sted i Østpakistan, og der blev forsøgt med mange kulturer, sukkerrør, bomuld, indigo m. fl., inden juten i midten af det 19. årh. slog igennem og sammen med teen kom til at udgøre Østpakiastans vigtigste eksportvare i vore dage. Inden for industrien er der foregået lign. ændringer, idet de tidl. bomuldsvæverier 1825-50 erstattedes af juteindustri, der imidlertid bukkede under for storindustrien i Calcutta og derpå lå stille, indtil den genoplivedes efter delingen af Indien i 1947. I mange tilfælde viser det sig, at misvækstår har været afgørende for opgivelsen af en industri eller for dyrkningen af en bestemt afgrøde, idet al disponibel kraft måtte sættes ind på fødevarerproduktionen, især dyrkning af ris. Også i vore dage med den stærkt stigende befolkning er der en skarp konkurrence mellem dyrkningen af ris og jute, og de faldende priser på jute sammen med den stigende efterspørgsel efter ris har givet sidstnævnte en præferencestilling.

Alle aktuelle erhvervsmæssige og befolkningsmæssige forhold er således genstand for en detailleret behandling, og disse afsnit viser på typisk måde et underudviklet områdes vanskeligheder ved at klare sig i den moderne verden. Af og til besværliggøres læsningen af den udstrakte brug af indiske udtryk for afgrøder, marker, mål o.s.v., og på de mange kort over afgrødernes udbredelse viser det sig, at lige store prikker repræsenterer højst forskellige arealer (fra 100 til 5000 acres fra det ene kort til det andet) med det resultat, at afgrøderne synes at være ret jævnt fordelt over landet; men det er mindre vigtige ting ved et nærmere studium, og der er som tidligere nævnt meget geografisk stof at hente i denne bog.

*Kr. M. Jensen.*

**Karl Eskelund: Den glømte Dal, rejseskildring fra Nepal. Gyldendal 1958.**  
158 s. 15×24 cm. Pris 18,75.

Landet Nepal har altid haft stor tiltrækning på opdagelsesrejsende og rejsebogsforfattere på grund af sin lukkede karakter. Det har været et lukket land dels rent politisk og dels som følge af vanskelige trafikale forhold. Efter den politiske omvæltning i begyndelsen af dette decennium, er grænserne blevet åbnet, og der går en sand strøm af rejsende ind i landet, hvor de vil opleve dette tilbagestående lands økonomiske og politiske udvikling. Eskelund har da også i højere grad rejst i Nepals politik end i landet Nepal. Flere afsnit i bogen er helt helliget revolutionen, hvor de gamle adelsslægter, Rana'erne, styrtedes, og de revolu-